

Project Indirecte Bedrijfslozingen

Verkendend onderzoek uitvoeringspraktijk

Netwerk Waterketen Delfland

Datum: november 2022

COLOFON

OPDRACHTGEVER:	Netwerk Waterketen Delfland
TITEL:	Project Indirecte Bedrijfslozingen
ONDERTITEL:	Verkennd onderzoek uitvoeringspraktijk
STATUS:	Definitief
DATUM:	7 november 2022
AUTEURS:	Hafida el Allati/Gert de Jong

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Inleiding.....	2
1.1 Belang.....	2
1.2 Aanleiding en vraag.....	2
1.3 Doelstelling	3
2. Methodiek.....	4
2.1 Opzet van de enquête.....	4
2.2 Respons op de enquête	4
2.3 Resultaten enquête en interviews	5
2.4 Terugkoppeling project.....	5
3. Uitkomsten van de Enquête.....	6
3.1 Algemene vragen	6
3.2 Algemene inhoudelijke vragen over de werkwijze in de uitvoeringspraktijk	6
3.3 Vragen over het herkennen en reguleren van bedrijfslozingen/activiteiten	7
3.4 Vragen over gezamenlijke aanpak	7
3.5 Vragen over knelpunten	8
4. Conclusie en aanbevelingen ten aanzien van het vervolgtraject.....	9
4.1 Behoefte aan Kennisontwikkeling	10
Aanbeveling.....	10
4.2 Behoefte aan gezamenlijke aanpak binnen de keten.....	10
Aanbeveling.....	10
4.3 Behoefte aan voldoende capaciteit om het werk uit te voeren	11
Aanbeveling.....	11
5. Nabeschuiving doelstelling	12
5.1 Overige informatie gerelateerd aan het vervolgtraject:.....	12
Bijlage: Resultaten enquête	14

Samenvatting

De afvalwaterketen ontwikkelt tot een watercyclus waarbij alle partijen het fysieke systeem en haar gebruikers centraal stellen. Dat vraagt om samenwerking met partijen als energiebedrijven, onderzoeksinstellingen en particuliere initiatieven. De samenwerkende partners laten zich inspireren door verdienmodellen en gaan flexibel en transparant om met investeringen. Gemeenten, drinkwaterbedrijven en hoogheemraadschap van Delfland gaan vanuit NAD steeds nauwer met elkaar samenwerken richting één faciliterende en kader stellende maatschappelijke organisatie. Een die regie houdt op de kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid van de watercyclus, maar ruimte laat voor initiatief en innovatie. Vanuit die ketengedachten is het NAD de afgelopen periode aan de slag gegaan met het onderwerp indirecte bedrijfslozingen. Op het gebied van de uitvoeringstaken van indirecte bedrijfslozingen zijn meerdere uitvoeringsdiensten betrokken. Het Kernteam van het NAD heeft de opdracht gegeven om

- na te gaan hoe de beleving van de uitvoerende partijen in het reguleringsproces zich tot elkaar verhouden en
- waar de overeenkomstige behoefte liggen voor een gezamenlijke aanpak in het uitvoeringsproces van indirecte bedrijfslozingen.

In dit project onderzochten we of er knelpunten zijn in de uitvoering van de reguleringstaken tussen de verschillende diensten.

Het onderzoek is uitgevoerd door bij 12 gemeenten, het waterschap en de omgevingsdiensten in het beheersgebied een vragenlijst uit te zetten. Dit is niet gedaan bij de 2 drinkwaterbedrijven, deze zijn betrokken bij het NAD maar zijn niet bezig met indirecte bedrijfslozingen. De vragenlijst gaat in op de volgende onderwerpen: Algemene vragen, algemene inhoudelijke vragen over de werkwijze, vragen over het herkennen en reguleren van lozingen, vragen over een gezamenlijke aanpak en tot slot vragen over knelpunten. Om de vragenlijst af te sluiten zijn er bij een aantal organisaties aanvullende gesprekken gevoerd.

De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn:

- het kennisniveau is niet voldoende om de indirecte bedrijfslozingen vanuit verschillende belangen te kunnen beoordelen;
- het ontbreken van een gezamenlijk toetsingskader;
- informatie-uitwisseling in het uitvoeringsproces is niet aan de voorkant geborgd;
- geen gezamenlijk datasysteem om informatie in vast te leggen;
- onvoldoende tijd voor kennisontwikkeling;
- onderbezetting waardoor de uitvoeringstaken geen of onvoldoende prioriteit krijgen bij de verschillende uitvoeringsdiensten;
- de onderlinge, rollen, taken en verantwoordelijkheden niet altijd duidelijk zijn;
- weinig samenhang gevoeld in de samenwerking;
- initiatieven/afspraken door de jaren heen vaak tijdelijk of onvoldoende effectief.

Geconcludeerd kan worden dat op de volgende gebieden verbeteringen wenselijk zijn namelijk:

- behoefte aan kennisontwikkeling;
- behoefte aan gezamenlijke aanpak binnen de keten;
- behoefte aan voldoende capaciteit om het werk uit te voeren.

De bovenstaande bevindingen en aanbevelingen, ten aanzien van het vervolgtraject, worden besproken in hoofdstuk vier.

1. Inleiding

Dit onderzoek is gericht op het verkrijgen van inzicht in de beleving van de uitvoerende partijen, in het uitvoeringsproces van indirecte bedrijfslozingen. Ook dient dit onderzoek ervoor om de behoefte te peilen voor een gezamenlijke vervolgaanpak in het verbeterproces van indirecte bedrijfslozingen.

Indirecte bedrijfslozingen zijn lozingen die direct op de riolering en indirect op de AWZI van Delfland terecht komen. De riolering en RWZI zijn ingericht om huishoudelijk afvalwater te transporteren en te zuiveren. Er zijn ook indirecte (vaak industriële/bedrijfs-) lozingen die afwijken van huishoudelijk afvalwater. Op dit moment is niet duidelijk welke indirecte bedrijfslozingen plaatsvinden, zowel kwalitatief als kwantitatief. Er is veel onduidelijkheid rondom het uitvoeringsproces waar verschillende uitvoerende partijen bij betrokken zijn.

1.1 Belang

Bedrijfslozingen kunnen stoffen bevatten die schadelijk zijn voor het watersysteem. Voor de borging en verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit, drinkwaterkwaliteit en om de normen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water te behalen is het van belang om de schadelijke gevolgen van deze lozingen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Zonder adequaat invulling van de uitvoeringstaken kunnen grote negatieve consequenties ontstaan voor het functioneren van het watersysteem.

Gemeenten en waterschappen hebben een gezamenlijk belang ten aanzien van indirecte lozingen.

- De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de riolering en heeft belang bij het effect van stoffen die worden geloosd op de riolering. Een combinatie van hoge concentraties van stoffen kan de riolering aantasten, waardoor de riolering sneller moet worden vervangen.
- Het waterschap is verantwoordelijk voor het zuiveringsbeheer en het waterkwaliteitsbeheer van het regionale watersysteem en heeft een belang bij het effect van stoffen die worden geloosd op het zuiveringsproces. Waterschappen hebben een belang bij het goed functioneren van hun zuiveringsinstallaties en de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater.

Als WM/Wabo bevoegd gezag is de gemeente grotendeels verantwoordelijk voor de indirecte lozing. In de praktijk is de rol als vergunningverlener belegd bij omgevingsdiensten. De wetgever verplicht waterbeheerder en gemeenten om samen te werken aan een samenhangend waterbeheer, waarbij de nodige afstemming moet plaatsvinden. Om de wettelijke taken en rollen door alle betrokken organisaties goed in te vullen is een duurzame samenwerking noodzakelijk.

1.2 Aanleiding en vraag

Vanuit de ketengedachten van het NAD, is de afgelopen periode gewerkt aan het onderwerp indirecte lozingen. Een eerste stap is gemaakt met het project "[grip op indirecte lozingen door ondiepe grondwateronttrekkingen](#)". Tijdens een [Webinar Indirecte Lozingen](#) is dit project besproken met de ketenpartners. Tijdens de bijeenkomst werd aangegeven, dat in de uitvoeringspraktijk van indirecte bedrijfslozingen, nog veel onduidelijkheden zijn. Om inzicht te krijgen in de behoefte van de ketenpartners is gekozen voor een verkennend onderzoek naar de eventuele knelpunten. De resultaten van dit onderzoek dienen als input voor het vervolgtraject.

1.3 Doelstelling

Dit onderzoek betreft een voorverkenning naar mogelijke uitdagingen die zich voordoen in de naleving van de uitvoeringstaken van indirecte bedrijfslozingen. Het doel van dit onderzoek is het inventariseren van de eventuele knelpunten in de uitvoeringspraktijk en om te peilen of een gezamenlijke aanpak wenselijk is.

De resultaten van dit onderzoek dienen als input voor het vervolgtraject. Om richting te geven aan het vervolgtraject, zal in dit onderzoek de overeenkomende behoefte en de eventuele bijbehorende ideeën geprioriteerd worden. In het vervolgtraject zullen de opgehaalde resultaten verder worden uitgewerkt.

De vragen die centraal staan in dit onderzoek zijn:

- Hoe is de werkwijze met focus op de kwaliteit, geregeld bij de verschillende uitgevoerde organisaties;
- Hoe is de onderlinge afstemming geregeld;
- Welke mogelijke verbeterpunten zijn er ten aanzien van het uitvoeringsproces.

2. Methodiek

De methodiek voor dit onderzoek is in samenspraak met het kernteam van het NAD vastgesteld. Het kernteam bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende organisaties in het beheersgebied van Delfland, namelijk de gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland, Evides en Dunea.

Periodieke afstemming en begeleiding omtrent de aanpak van dit proces heeft plaatsgevonden met de procesbegeleider van het NAD (Floor Huis in 't Veld).

Om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de ervaringen in de uitvoeringspraktijk van bedrijfslozingen, is een breed gerichte vragenlijst onder de bevoegde gezagen uitgevoerd. In deze enquête is onder andere naar praktische aspecten van het gehele proces gevraagd. De enquête is uitgestuurd naar verschillende bevoegde gezagen (het waterschap, gemeenten en omgevingsdiensten). De uitkomsten van de enquête geven een representatief beeld van de uitvoeringspraktijk.

2.1 Opzet van de enquête

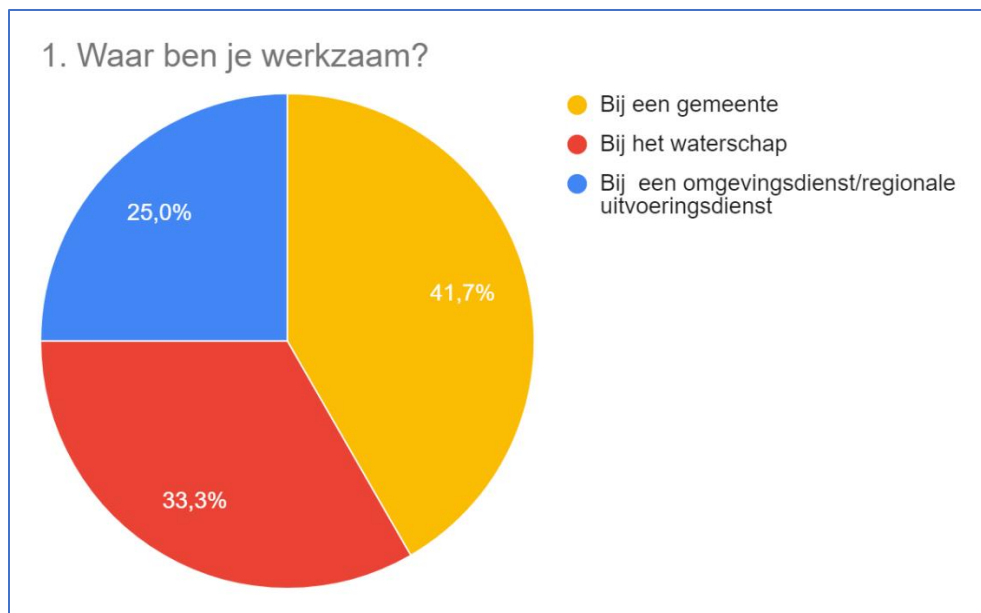
In afstemming met het kernteam is een enquête opgesteld. De enquête is uitgewerkt in Google Formulieren (Forms). Google Forms is een Google tool waarmee je vragenlijsten eenvoudig kunt opstellen en verspreiden. De resultaten worden op eenvoudige wijze weergegeven, zodat je direct een overzicht hebt van de uitkomsten. De volledige enquête is als bijlage toegevoegd.

De enquête richt zich op het verkrijgen van een zo breed mogelijk beeld van de beleving van de uitvoerende partijen, in het uitvoeringsproces van indirecte bedrijfslozingen. Ook wordt gepeild op welk vlak in het uitvoeringsproces er behoefte is voor een gezamenlijk aanpak, zodat hier in een vervolgtraject invullen aan kan worden gegeven. De enquête is verdeeld in de volgende onderwerpen:

- Algemeen vragen, functie, werkzaamheden en werkervaring
- Algemeen (inhoudelijke) vragen met betrekking tot het kennisniveau, werkwijze en het herkennen/reguleren van risico activiteiten/ongewenste bedrijfslozingen
- Vragen over de ervaringen betreft een gezamenlijke aanpak, gericht op een doelmatig en samenhangend waterbeheer.
- Vragen over de ervaringen van eventuele knelpunten/belemmeringen in de praktijk.

2.2 Respons op de enquête

In het beheersgebied van Delfland zijn 12 gemeenten, 2 omgevingsdiensten en het Hoogheemraadschap van Delfland actief in de uitvoerende rol. Om de betrouwbaarheid van de enquête te borgen is deze onder meerdere personen binnen een organisatie verspreid. De enquête is onder 20 personen uitgezet, van deze personen hebben 12 personen de enquête ingevuld. Ondanks dat ongeveer de helft van de ondervraagde de enquête ingevuld heeft, kan aangenomen worden dat de respons voldoende is, omdat de reacties gespreid zijn over de verschillende bevoegde gezagen. Gesteld kan worden dat de uitkomsten een representatief beeld geven van de ervaringen in de uitvoeringspraktijk.

2.3 Resultaten enquête en interviews

De resultaten van de enquête zijn terug te vinden in de bijlage. In de bijlage staan de meerkeuzevragen weergegeven en zijn de reacties op de open vragen terug te lezen.

Naar aanleiding van de resultaten van de vragenlijst zijn vier aanvullende gesprekken gevoerd met: Gemeente Den Haag, ODH, Delfland en DCMR. De resultaten hiervan zijn samengevoegd met de resultaten uit de enquête in de conclusie. Er is gekozen voor vier organisaties omdat dit voldoende was om de overgebleven vragen, na het houden van een enquête, te beantwoorden.

2.4 Terugkoppeling project

Onder de respondenten wenst 58% een terugkoppeling via de mail, 25% via een Webinar, 17% via een Seminar en 25% wenst geen terugkoppeling.

Gekozen is om de terugkoppeling centraal en toegankelijk via de website van het NAD te laten verlopen. Om tegemoet te komen aan de wensen van de respondenten, zal een e-mail worden gestuurd met de link naar dit onderzoek.

3. Uitkomsten van de Enquête

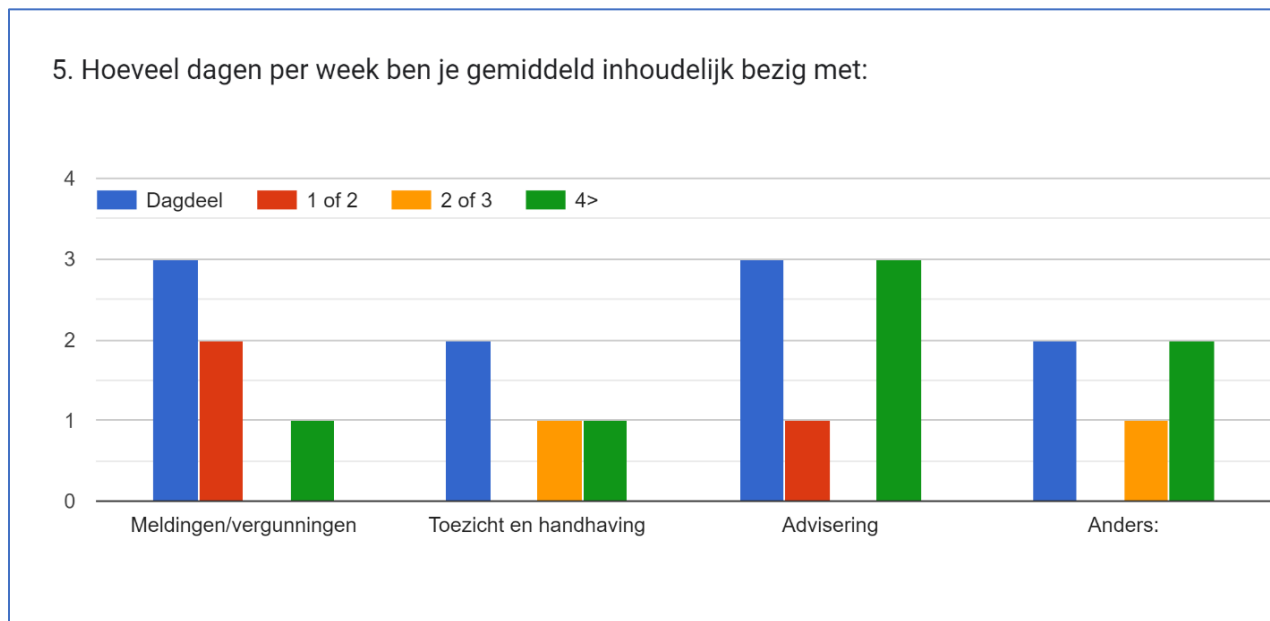
3.1 Algemene vragen

In de reacties op de vragenlijst komt naar voren dat de bevoegde gezagen het uitvoeringsproces van bedrijfslozingen vanuit verschillende werkniveaus uitvoeren, deze zijn onder te verdelen in:

- Gemeenten: Beleidsmedewerker Riolering
- Omgevingsdiensten: Vergunningverlener en toezicht en handhaver
- Delfland: Adviseur en toezicht en handhaver

3.2 Algemene inhoudelijke vragen over de werkwijze in de uitvoeringspraktijk

Uit de enquête blijkt dat de inzet voornamelijk wordt bepaald door de hoeveelheid aanvragen en door prioritering van het takenpakket door het management. De tijd die men, zie vraag 5, besteed aan deze onderwerpen zijn daarom ook niet enkel gericht op bedrijfslozingen, dit is vaak een kleiner onderdeel binnen het takenpakket door onder-prioritering vanuit het management.

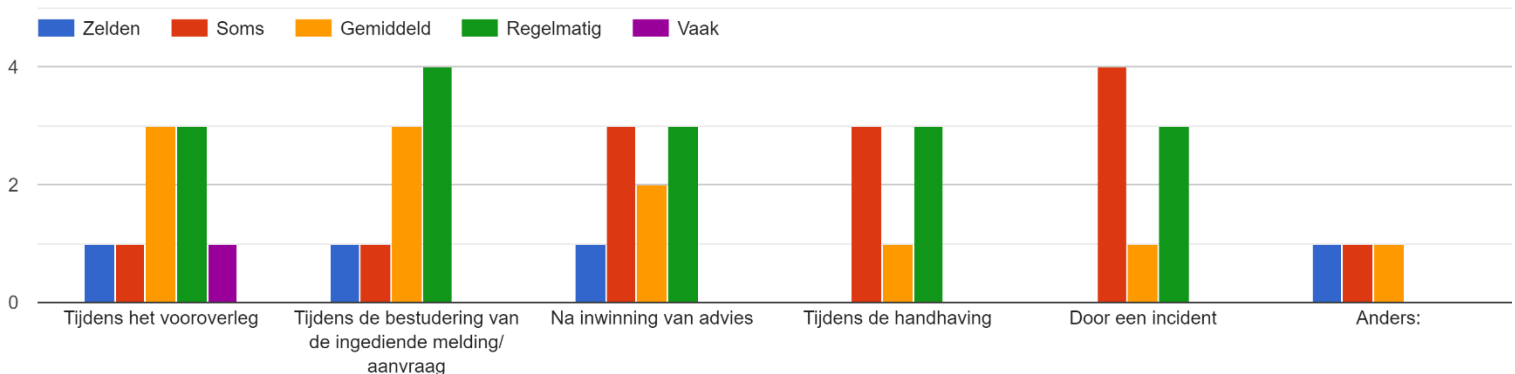
3.3 Vragen over het herkennen en reguleren van bedrijfslozingen/activiteiten

Over het algemeen zijn alle respondenten het (zeer) eens dat het gezamenlijk reguleren van bedrijfslozingen noodzakelijk is. Echter blijkt ook uit de enquête dat de bevoegde gezagen niet vanuit een gezamenlijk belang invulling geven aan het uitvoeringsproces. Hieronder is een overzicht weergegeven van de afzonderlijke belangen:

- Gemeenten: Bescherming riolering tegen verstoppingen en aantasting.
- Omgevingsdiensten: Het beschermen van de leefomgeving.
- Delfland: Bescherming van de RWZI en het regionale watersysteem.

Aanvullend op het feit dat er niet vanuit gezamenlijk belang wordt gekeken naar het uitvoeringsproces, blijkt ook dat er in het eigen uitvoeringsproces onvoldoende zicht is op de omvang en samenstelling van bedrijfslozingen. Als verklaring dat hier weinig zicht op is, wordt aangegeven dat het onderling uitwisselen van gegevens niet centraal geregeld is. Ook wordt aangegeven dat er een interpretatieverschil is wanneer iets ongewenst of risicovol is, zie vraag 11.

11. In welke fase komt, volgens jouw ervaring, naar voren dat er sprake is van een risicovolle activiteit/ongewenste bedrijfslozing?

3.4 Vragen over gezamenlijke aanpak

Uit de antwoorden op de vraag hoe de samenwerking wordt beleefd, komt naar voren dat er weinig samenhang wordt ervaren en voornamelijk vanuit eigen belang invulling wordt gegeven aan de samenwerking. Daarnaast wordt ervaren dat de beleidsvrijheid die de wetgeving biedt, om een gezamenlijke aanpak van doelmatig beheer in de waterketen te realiseren, onvoldoende benut wordt. De partijen ervaren dat er door de jaren heen veel initiatieven zijn geweest om hier invulling aan te geven, maar dat dit vaak niet tot concrete verbeteringen heeft geleid.

Alle partijen zien daarentegen veel kansen om de onderlinge samenwerking te verbeteren.

De samenwerking tussen gemeenten en Delfland vindt hoofdzakelijk op ad hoc basis plaats.

De omgevingsdiensten en de gemeenten wisselen taken en afstemming uit door werkafspraken en gezamenlijk beleid.

3.5 Vragen over knelpunten

De knelpunten liggen volgens de respondenten hoofdzakelijk in de volgende aspecten:

- Gebrek aan kennis en het beperkt uitwisselen van informatie;
- Het ontbreken van een gezamenlijke aanpak in het uitvoeringsproces;
- Onvoldoende capaciteit.

De respondenten dragen de volgende oplossingen aan:

- Gemeenten: Duidelijkheid rondom rollen en verantwoordelijkheden, meer mogelijkheden om kennis te delen, meer mogelijkheden om informatie te vinden;
- Omgevingsdiensten: Meer beschikbare tijd voor het inzetten van extern advies, meer mogelijkheden om kennis te delen, meer mogelijkheden om informatie te vinden, duidelijkheid rondom rollen en verantwoordelijkheden, meer tijd en budget;
- Delfland: Duidelijkheid rondom rollen en verantwoordelijkheden, meer mogelijkheden om kennis te delen, meer tijd en budget.

4. Conclusie en aanbevelingen ten aanzien van het vervolgtraject

Het verkennend onderzoek heeft een aantal belangrijke conclusies opgeleverd ten aanzien van de gebieden waar verbetering wenselijk zijn. Op basis van de bevindingen zijn per gebied enkele verbeterpunten geformuleerd.

De geconstateerde bevindingen zijn met elkaar verweven. Geadviseerd wordt om het vervolgproject op korte termijn op te zetten en de onderstaande punten gelijktijdig op te pakken.

Hieronder zijn, per gebied, de bevindingen en aanbevelingen in het kort weergegeven. Deze worden vervolgens in drie paragrafen, afzonderlijk besproken.

- behoefte aan Kennisontwikkeling

- ontwikkelen van een gezamenlijk toetsings-beleidskader om de bedrijfslozing op verschillende aspecten te kunnen beoordelen;
- meer mogelijkheden organiseren om op basis van specifieke behoefte, kennis te ontwikkelen en te delen.

- behoefte aan gezamenlijke aanpak binnen de keten

- informatie- gegevensuitwisseling, in het werkproces borgen aan de voorkant;
- duidelijkheid rollen, taken en verantwoordelijkheden;
- reactietijd bij adviesverzoeken bespoedigen;
- inzetten op een duurzame samenwerking;
- het op bestuurlijk niveau stimuleren van een duurzame samenwerking.

- behoefte aan voldoende capaciteit om het werk uit te voeren.

- mogelijkheid om bij complexe zaken, tijdelijk externe adviseurs in te zetten;
- onderbezettingsproblematiek aanpakken;
- faciliteren gezamenlijk systeem om gegevens vast te leggen.

4.1 Behoeftte aan Kennisontwikkeling

Een eerste belangrijke bevinding uit het onderzoek is dat kennis een belangrijk aandachtspunt is. Het wateraspect is een klein onderdeel van het gehele uitvoeringsproces waar vanuit rol/functie gering naar gekeken wordt. De organisaties die verantwoordelijk zijn voor het uitvoeringsproces van indirecte bedrijfslozingen geven aan over onvoldoende specialistische kennis te beschikken op het gebied van de waterkwaliteitsaspecten, met als gevolg dat toetsing in aard en omvang van de bedrijfslozingen vaak ontbreekt in het reguleringsproces.

Binnen de keten wordt aangegeven dat inzicht in de aard en omvang belangrijk is om de verschillende doelen goed te kunnen beschermen. Uit onderzoek blijkt echter dat de schadelijke effecten van deze lozingen vaak achteraf (na een incident of handhaving) worden vastgesteld. Ook wordt ervaren dat de trend van minder vergunningplichten en meer algemene regels, ertoe heeft geleid dat het grip krijgen en houden op de indirecte bedrijfslozingen wordt bemoeilijkt. Alsmede wordt ervaren dat de huidige toetsings- beleidskaders niet voldoende zichtbaar en bruikbaar zijn.

Aanbeveling

Het investeren in het ontwikkelen en verspreiden van een gezamenlijk toetsings- of beleidskaders kan bijdragen aan het adequaat beoordelen van de lozingen. Tevens is het verbeteren van een breed kennisniveau noodzakelijk om sturing te kunnen geven aan het proces. Het regelmatig organiseren van workshops om op basis van specifieke thema's, kennis te ontwikkelen of te delen, kan bijdragen aan een structurele kennisopbouw.

4.2 Behoeftte aan gezamenlijke aanpak binnen de keten

Een tweede belangrijke bevinding is dat verbeteringen mogelijk zijn in de samenwerking. Uit het onderzoek blijkt dat er momenteel weinig samenhang wordt ervaren in het uitvoeringsproces. Aangegeven wordt dat er door de jaren heen meerdere initiatieven geweest zijn om de onderlinge samenwerking te verbeteren. De partijen vinden het echter lastig om de onderlinge samenwerking duurzaam te houden. In de praktijk wordt dan ook hoofdzakelijk vanuit, eigen prioritering, invulling gegeven aan het uitvoeringsproces van indirecte bedrijfslozingen. Het onderbreekt de uitvoerende partijen aan een samenhangend beeld van de aard en omvang van de lozing. De uitvoerende partijen zijn onvoldoende onderlegd om een indirecte bedrijfslozing vanuit het oog van de gehele keten te beoordelen. Onderlinge afstemming aan de voorkant is daarom essentieel om het effect van de bedrijfslozing, goed te kunnen inschatten.

Aanbeveling

Om een integrale afweging te kunnen maken, dient afstemming aan de voorkant, een structureel onderdeel te zijn van het beoordelingsproces. Ook kan de samenwerking in de keten verbeterd worden door het uitwisselen van informatie en kennis beter te organiseren. Dit kan door aan de voorkant gezamenlijk criteria te bepalen die nodig zijn om de verschillende doelen te beschermen. Ook kunnen vooraf gestelde criteria helpen bij het tijdig signaleren van risicovolle bedrijfslozingen. Het inzetten van een gezamenlijk tool om op een toegankelijke manier informatie en kennis met elkaar te delen, kan hierin ondersteunen. Het verbeteren van de samenwerking kan o.a. zijn in de vorm van integrale werkafspraken, gezamenlijke toetsings- beleidskaders, periodieke overleggen, platform voor het delen van kennis. Het bewaken en actueel houden van de samenwerkingsvormen is nodig om de samenwerking duurzaam te houden. Ook kan een duurzame samenwerking tussen de diensten, versterkt worden door dit op bestuurlijk niveau te stimuleren.

Verder blijkt uit onderzoek dat de samenwerking tussen de uitvoerende partijen voornamelijk ad-hoc en casuïstiek afhankelijk is, waardoor alleen focus is voor specifieke gevallen. Belemmerend hierin is dat de reactietijd van de verschillende diensten niet goed op elkaar is afgestemd. Ook blijkt dat de uitvoerende partijen op een eigen manier invulling geven aan de samenwerking binnen de keten en dat dit vaak niet aansluit op de behoefte van de ketenpartners. Om een effectieve samenwerking te bereiken, dient eerst een verkennen naar een passende samenwerkingsvorm, plaats te vinden.

4.3 Behoeftte aan voldoende capaciteit om het werk uit te voeren

Een volgende belangrijke bevinding is dat er weinig personeel en middelen beschikbaar worden gesteld. Dit is van belang om voldoende invulling te kunnen geven aan het kwalitatief en kwantitatief verbeteren van het uitvoeringsproces. De urgentie, bereidheid en draagvlak om te investeren in het vergaren en borgen van kennis om het proces adequaat uit te voeren, wordt op uitvoeringsniveau breed gedragen. Onderbezetting en prioritering van taken in het werkgebied, werken echter belemmerend in het daadwerkelijk besteden van tijd en vergaren van specialistische kennis.

Aanbeveling

Het beschikbaar stellen van personeel en middelen, biedt ruimte voor meer focus op het structureel verbeteren van de kwaliteit van het proces. Ook dient er meer aandacht te zijn voor het uitwisselen van informatie en kennis onder de diensten. Het investeren in een database die de verschillende diensten op een snelle en toegankelijk manier voorziet in de informatiebehoefte, kan hierbij ondersteunen.

5. Nabeschouwing doelstelling

In dit hoofdstuk wordt teruggekeken naar de doelstelling van dit onderzoek: het verkrijgen van een zo breed mogelijk beeld van de ervaringen in de uitvoeringspraktijk. De vragen die in de doelstelling zijn geformuleerd worden hieronder beantwoord.

Hoe is de werkwijze met focus op de kwaliteit, geregeld bij de verschillende uitgevoerde organisaties?

Met dit onderzoek is een goed beeld verkregen van de huidige uitvoeringspraktijk van indirecte bedrijfslozingen. Op basis van de resultaten is inzicht verkregen in de mogelijke belemmeringen en verbeterpunten.

Hoe is de onderlinge afstemming geregeld?

Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat samenwerking in de keten voor verbetering vatbaar is. Mogelijke belemmeringen in de samenwerking zijn inzichtelijk gemaakt en verbeterpunten zijn aangedragen.

Verbeterpunten ten aanzien van het uitvoeringsproces.

De verschillende diensten hebben een aantal suggesties voor verbeteringen voorgesteld. Veel van deze verbeterpunten komen overeen. Hieronder een korte opsomming van de verbeterpunten die aangegeven zijn door de respondenten:

- mogelijkheid inzetten externe adviseurs;
- duidelijkheid rollen, taken, verantwoordelijkheden;
- reactietijd bij adviesverzoeken bespoedigen;
- capaciteit vergroten;
- informatie- gegevensuitwisseling, in het werkproces borgen aan de voorkant;
- faciliteren gezamenlijk systeem om gegevens vast te leggen;
- meer mogelijkheden om specifieke kennis te ontwikkelen en te delen;
- gezamenlijke toetsings- beleidskaders, waarin de belangen van de verschillende diensten zijn meegenomen;
- inzetten op een duurzame samenwerking.

5.1 Overige informatie gerelateerd aan het vervolgtraject:

Contactpersonen

De onderstaande respondenten hebben aangegeven een bijdrage te willen leveren in het vervolgtraject:

Dhr. M. Rutten (Delfland);

Dhr. H. Mohammadi (ODH);

Dhr. C. Emmen (DCMR).

Bruikbare informatie vervolgproject

Uit het onderzoek zijn enkele suggesties naar voren gekomen, welke relevant zijn voor het vervolgproject en het uitvoeringsproces van bedrijfslozingen.

- Voorstel toetsingsdocument omgevingsdiensten omzetten voor gebruik waterschap en gemeenten.
Dhr. C. Emmen haalde in vraag 8 een toetsingsdocument aan, waarmee DCMR alle vergunningsaspecten kan behandelen (ook na invoering van de omgevingswet). Met

enkele aanpassingen kan dit ook relevant zijn voor waterschappen en gemeenten, dit wordt momenteel als pilot getest bij Waterschap Hollandse Delta.

Het is wat capaciteit betreft niet mogelijk om een pilot voor Delfland op te zetten, maar het is wel belangrijk om op de hoogte te blijven van deze pilot.

- De oorspronkelijke Google Forms vragenlijst.
Om de resultaten hiervan in te zien kan toegang worden gevraagd bij de auteurs van dit onderzoek. Vervolgens is de vragenlijst te bereiken op deze link:
<https://forms.gle/RWAWm2pPS4vkF3nw6>

Overzicht lopende projecten, gerelateerd aan bedrijfslozingen

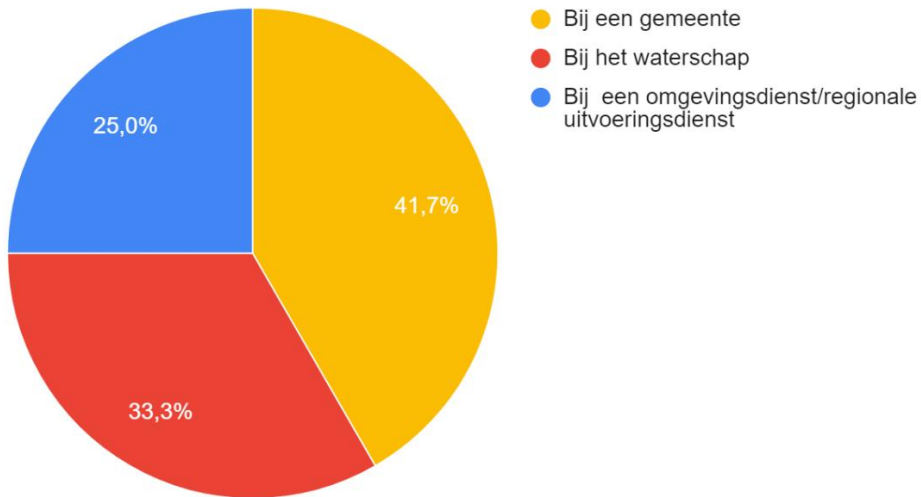
- Onderzoek ZZS en microverontreinigingen in influent door Delfland
- Onderzoek naar en verbetering van influent ten behoeve van hergebruik effluent door Delfland

Bijlage: Resultaten enquête

Samenvatting en verwerking van deze vragen zijn terug te lezen in hoofdstuk 3. De volledige antwoorden zijn in te zien in de Excel bijlage: Resultaten vragenlijst Excelversie.

1. Waar ben je werkzaam?

2. Wat is jouw rol/functie?

12 antwoorden

Beheer- en beleid riolering en water

beleidsmedewerker riolering en water

senior programmamanager

beleidsmedewerker

handhaver

Vergunningverlener

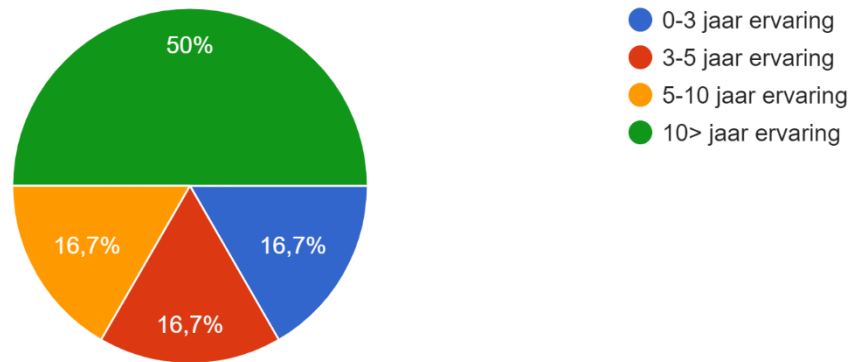
handhaver/toezichthouder

Medewerker vergunningen

Toetser vergunningverlener milieu

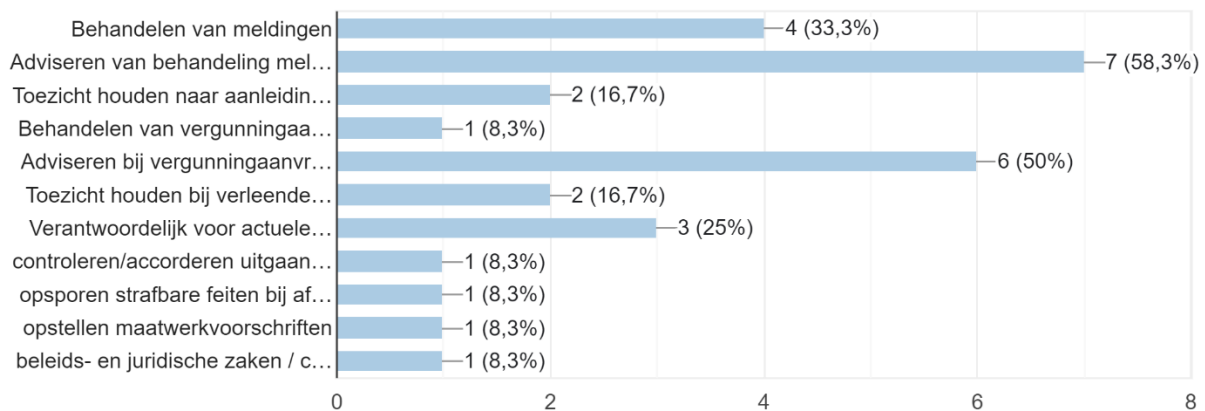
3. Hoeveel jaren ervaring heb je in deze rol/functie?

12 antwoorden

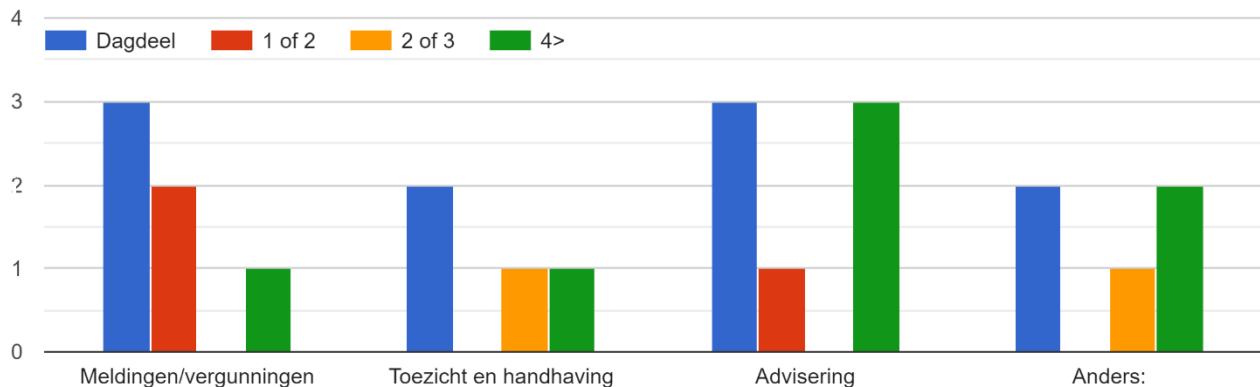
4. Welke van de onderstaande werkzaamheden behoort tot jouw taken en verantwoordelijkheden, gericht op bedrijfslozingen?

12 antwoorden

Met aantallen reacties per werkzaamheid

5. Hoeveel dagen per week ben je gemiddeld inhoudelijk bezig met:

5b. Verklaar 'anders' als je dit bij vraag 5 hebt geantwoord

6 antwoorden

Ik houd mij nauwelijks bezig met bedrijfslozingen

controleren/accorderen uitgaande brieven

Door kleine gemeente weinig vergunningen

Ik geef enkele adviezen per week. De meeste kosten nog geen 5 minuten tijd

Anders = opstellen beleid

Bedrijfsvoeringsactiviteiten vallen ook onder mij.

6. Hoe is de inzet van tijd bepaald?

11 antwoorden

Als een vraag binnen komt, dan antwoord ik. Omdat het altijd korte vragen/ beantwoordingen zijn, lukt dat altijd binnen mijn werkpakket

afhankelijk van het aantal advies aanvragen

Inzet op basis van jaarplan

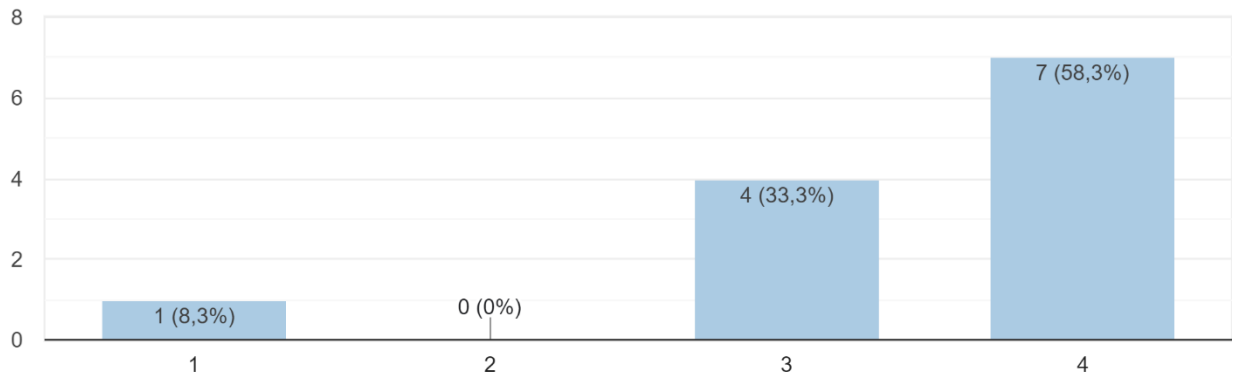
In het algemeen zijn de aanvragen bij Delfland keurgerelateerd. Nagenoeg alle aanvragen zijn directe lozingen op oppervlaktewater voor ontwatering (niet-inrichtingsgebonden). Inrichtingsgebonden zijn doorgaans ondervangen in het Activiteitenbesluit. Advisering bij inrichtingsgebonden lozingen wordt gedaan door een andere afdeling binnen Delfland. Slechts in enkele gevallen (op één hand te tellen) is een watervergunning noodzakelijk. De tijdbesteding is daarom niet zozeer prioriteit gestuurd, maar gebaseerd op het aanbod.

prioriteit ligt bij directe lozingen. Echter wordt bij bezochte bedrijven wel gekeken waar afvalwater blijft en ingeschat of dit voldoet. indirect houden we dus ook toezicht op de indirecte lozingen :-)

Ik wens meer prioriteit te geven binnen de afdeling

7. In hoeverre ben je van mening dat het reguleren van bedrijfslozingen noodzakelijk is?

12 antwoorden

Met hierbij 1 als niet noodzakelijk, en 4 als erg noodzakelijk

7b. Kun je vraag 7 toelichten?

11 antwoorden

Anders gaan bedrijven zelf oplossing bedenken.

De stoffen in bedrijfslozingen hebben ook effect op de riolering. Kan leiden tot verstoppingen of aantasting van de riolering. Het is belangrijk te weten waar dit vandaan komt

Ik heb minder noodzakelijk genoemd omdat wat ze mogen lozen als is vastgelegd en indien daarvan wordt afgeweken is dat al geregeld middels maatwerken of vergunningen. Daarmee valt er weinig meer aan te passen.

De waterstroom is veel minder standaard dan vanuit gewone huishoudens en daarom van belang om te weten zodat je inzicht hebt voor het functioneren van je rioolsysteem

Ik heb aan de inleiding van de het hoofdstuk 'inzichtd uitvoeringsproces bedrijfslozingen' niets toe te voegen. Juist daarom is het noodzakelijk dat dit gereguleerd wordet.

laatse jaren is er veel inzicht ontstaan/aandacht gekomen in "nieuwe" persistente stoffen. het voorkomen van verspreiding van dit soort stoffen is meestal het meest efficiënt bij de bron. Daarom is regulering noodzakelijk

8. Welke belangenafwegingen maak je bij het beoordelen van risicovolle/ongewenste bedrijfslozingen vanuit jouw functie?

11 antwoorden

Schade aan bestaand stelsel en waterkwaliteit

Bij WKO's vraag ik om 3e bron. Verder zie ik geen kwaliteit van water, dus ik kijk alleen naar kwantiteit. Bij meldingen (problemen aan de riolering) denk ik mee aan oplossingen

Ik kijk alleen naar mijn wettelijke taak en bevoegdheden. Dat betekent dat ik geen (wetenschappelijke) onderbouwing heb dat het mijn areaal aantast en hydraulisch het geen problemen oplevert ik wettelijk gezien niet kan afwijzen.

verstoord de bedrijfslozing het functioneren van het rioolstelsel

Samenstelling van het afvalwater, debiet, effect op de riolering, effect op de zuivering (wel of geen kosten)

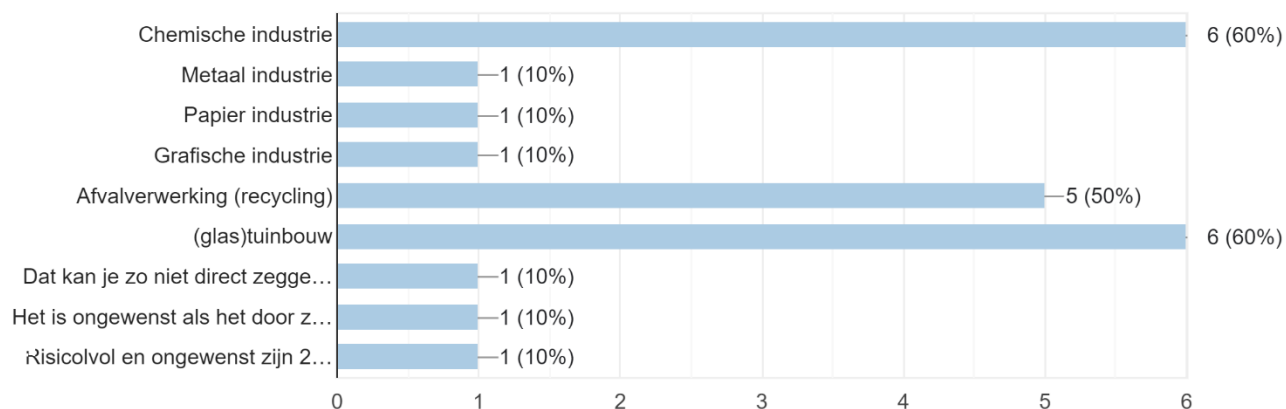
risico voor de zuivering/zuiveringsslib. risico bij overstort/ lekkage riool in milieu, risico voor riolering

Het risico voor de rioolwaterzuiveringsinrichting en oppervlaktewater) en de gevolge voor de directe omgeving.

Heb een toetsingsdocument op basis van de Omgevingswet / huidige regelgeving opgesteld waarin alle mogelijke vergunningsaspecten worden behandeld. Met een kleine aanpassing is deze ook toepasbaar voor de waterschappen. Het document beslaat circa 100 pagina's waarin verwijzing naar bijvoorbeeld de BBT-documenten en lokale / provinciale regelgeving zijn opgenomen. Dit document gaat waarschijnlijk een achtergronddocument worden voor vanuit het LRSO.

9. Welke bedrijfstakken zou u aanmerken als risicovolle/ongewenste bedrijfslozingen?

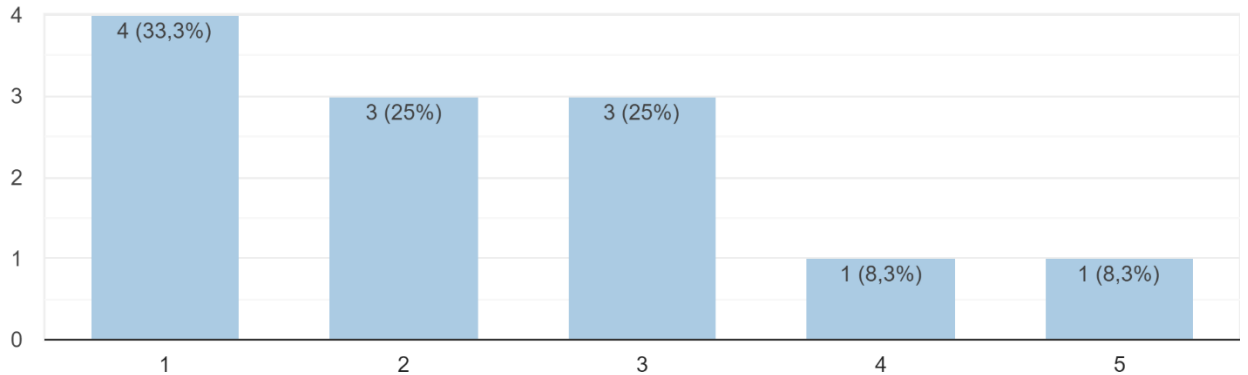
10 antwoorden

Met aantallen reacties per risicovolle bedrijfstak

10. In hoeverre heb jij, vanuit jouw rol, zicht op de omvang en samenstelling van deze bedrijfslozingen?

12 antwoorden

Met hierbij 1 weinig zicht, en 5 als veel zicht

10b. Kun je vraag 10 toelichten?

11 antwoorden

ODH kijkt naar bedrijfslozingen

Nergens is een verplichting vastgelegd rondom hoeveelheden die gedeeld moeten worden. In de regel val je dus terug op de vergunning en de controle van de kwaliteit.

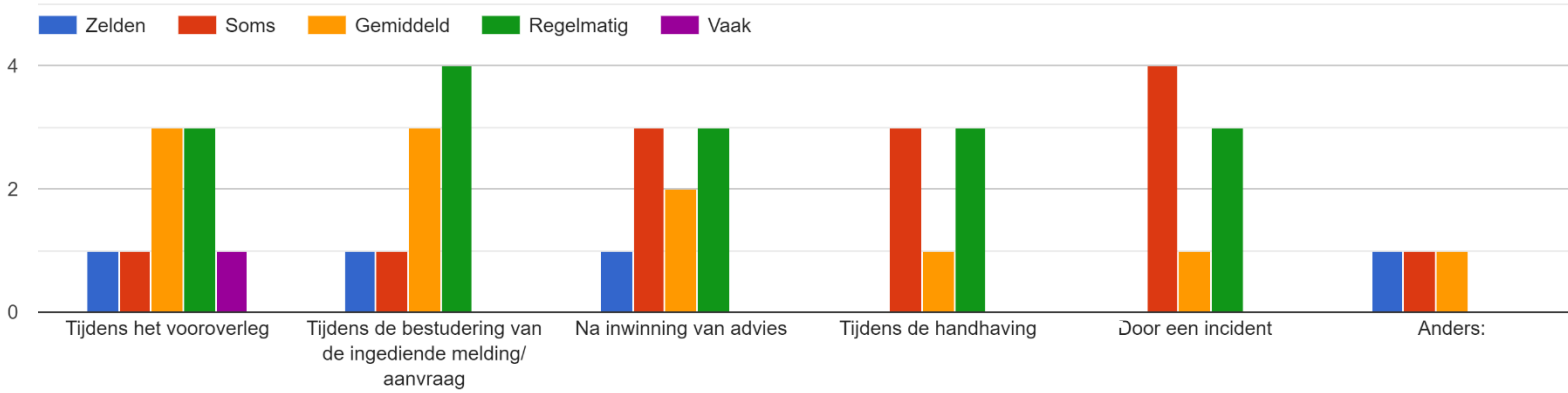
Dit inzicht is bij de milieudienst (en daar moet ik het opvragen)

Mede op basis van de eerder genoemde overwegingen moeten die gegevens worden aangeleverd. Zonder die gegevens wordt het niet in behandeling genomen.

Sinds de waterwet komen we weinig bij de meeste indirecte lozers behoudens glastuinbouw. Behalve signalen van illegale lozing door zuiveringsbeheerder, politie, milieudienst hebben we geen zicht op alle categorieën.

Dat is afhankelijk wat het bedrijf bij ons gaat indienen (bijv. de omschrijving van de activiteiten, een tekening waarop de plaats en de inhoud van de voorzieningen zijn aangegeven (bijv. de olie-vetafscidders, ezv); de ligging van de bedrijfsriolering, met daarop aangegeven de plaats van de lozingspunten.

11. In welke fase komt, volgens jouw ervaring, naar voren dat er sprake is van een risicovolle activiteit/ongewenste bedrijfslozing?

11b. Kun je 'anders' toelichten, als je dit bij vraag 11 hebt geantwoord.

3 antwoorden

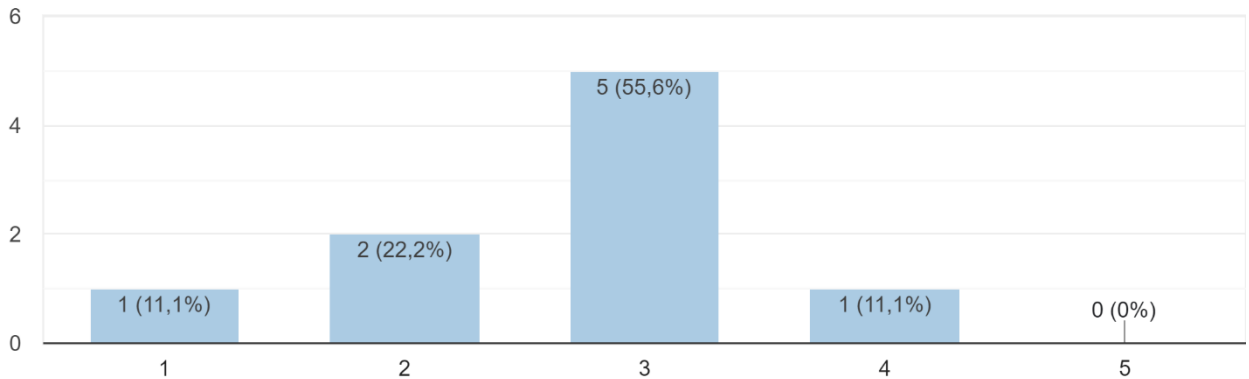
niet bekend met bedrijfslozingen

Indien er wordt afgeweken van de normen wordt dat in de regel vooraf al aangegeven.

Soms is de info wel bij omgevingsdienst bekend, maar is er interpretatieverschil/wordt noodzaak niet ingezien. Dus wanneer/waar iets bekend wordt is een relatief begrip.

12. Hoe bruikbaar zijn de huidige tools om deze risicovolle activiteiten/ongewenste bedrijfslozingen te reguleren?

9 antwoorden

Met hierbij 1 als slecht bruikbaar, en 5 als goed bruikbaar

12b. Kun je vraag 12 toelichten?

7 antwoorden

nee

geen idee

De regels zijn duidelijk. Het zit hem meer in de wens die wellicht anders is (bijvoorbeeld de zuivering wil geen zout water hebben maar wettelijk gezien kan je dit helemaal niet weigeren)

Met de BREF, immissietoets en Algemene beoordelingsmethodiek (ABM) heb ik momenteel geen ervaring. Ik kan daarom niet beoordelen of deze wel of niet bruikbaar zijn.

weinig ervaring

De gemiddelde vergunningverlener kent de documenten niet en weet niet waar documenten aanvullend zijn en waar ze met elkaar in tegenspraak zijn. Specialisten zijn beter op de hoogte en ook zij lopen tegen deze zaken aan.

13. Welke tools zijn naar jouw mening effectief om ongewenste lozingen te reguleren?

10 antwoorden

terug naar de wet gaan. Die geeft domweg aan dat ik maatwerk moet toekennen, eventueel met voorschriften.

duidelijke communicatie bij de aanvraag / het vooroverleg

De voorgenoemde documenten zijn voorgeschreven en deze zijn daarom ook relevant in de beoordeling. Of ze effectief zijn, weet ik niet door ontbreken van ervaring ermee

BBT, Maatwerkvoorschrift en/of kennisgeving/waarschuwingsbrief uitleg zorgplicht

Samenwerking met de andere collega's in de keten. Maar overleg en kennis overdraag en rekening houden met de belangen van elkaars werk.

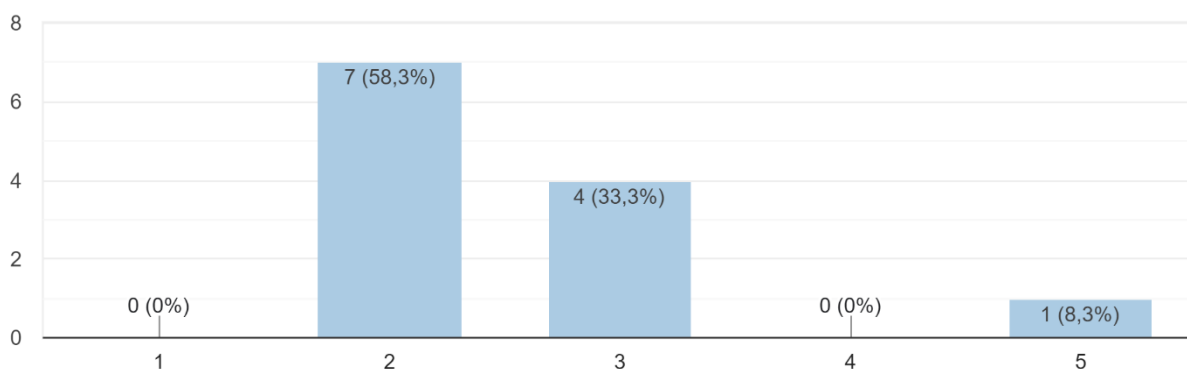
juiste wetgeving waarin alles duidelijk is gereguleerd

Het begint bij aanwezigheid van kennis.

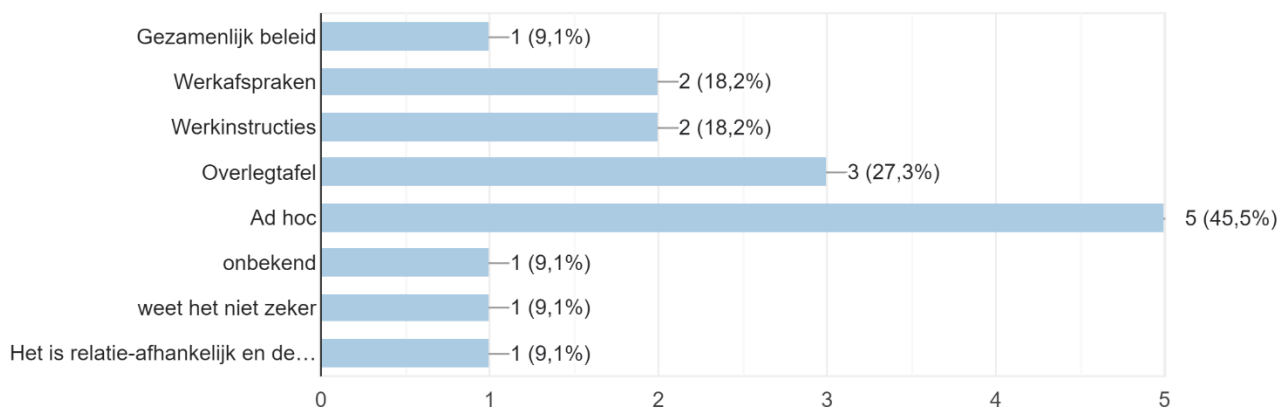
14. In hoeverre beleef jij de samenhang in de keten, met de verschillende uitvoeringspartijen?

12 antwoorden

15. Hoe is de afstemming van taken en onderlinge informatie-uitwisseling in de keten (waterschap/gemeenten/uitvoeringsdiensten) geregeld?

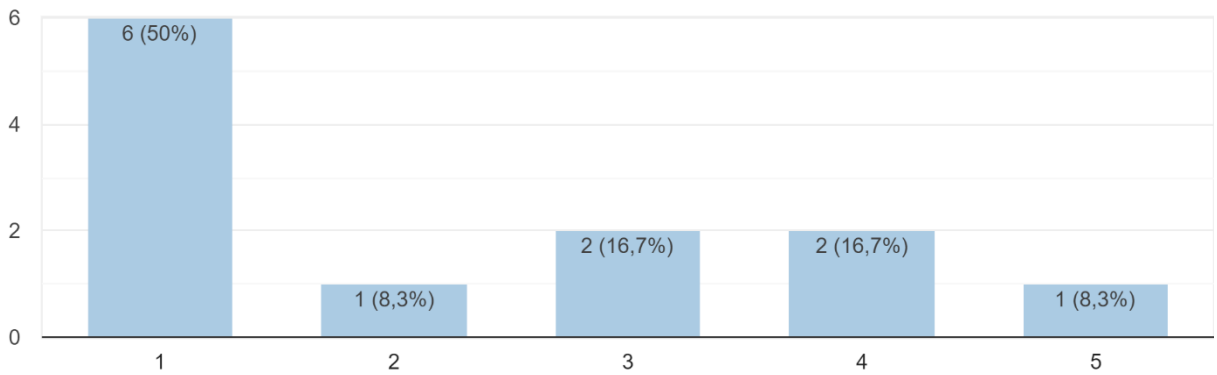
11 antwoorden

Met hierbij 1 als weinig samenhang, en 5 als veel samenhang

16. Hoe vaak heb jij bij de beoordeling van bedrijfslozingen advies gevraagd?

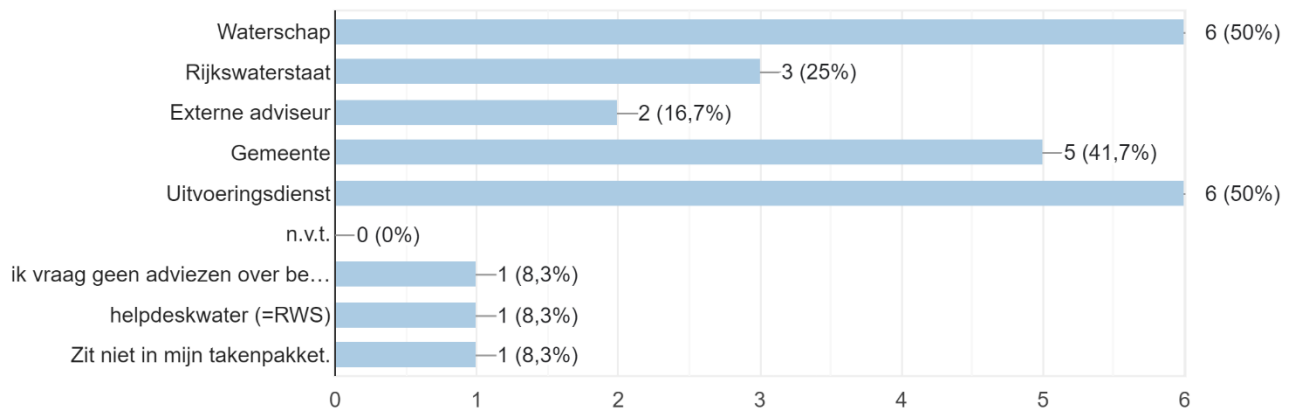
12 antwoorden

Met hierbij 1 als weinig advies gevraagd, en 5 als veel advies gevraagd

17. Bij welke organisatie heb jij advies gevraagd?

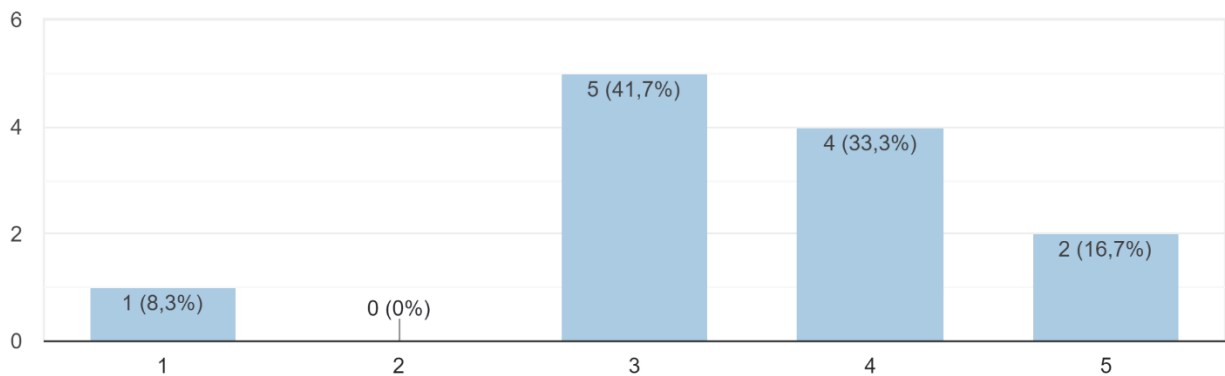
12 antwoorden

Met hierbij het aantal reacties per organisatie

18. Hoe bruikbaar was dit advies?

12 antwoorden

Met hierbij 1 als niet bruikbaar, en 5 als goed bruikbaar

18b. Waarom was dit advies wel/niet bruikbaar?

12 antwoorden

Goed bruikbaar advies door de juiste parameters

ODH weet van de wet en regelgeving en denken mee bij oplossingen

Het helpt om samen er over eens te zijn wat je wel dan wel niet wilt. Uiteindelijk als ik ja zeg komt het ook bij de zuivering.

bruikbaar omdat het antwoord gaf op mijn vraag

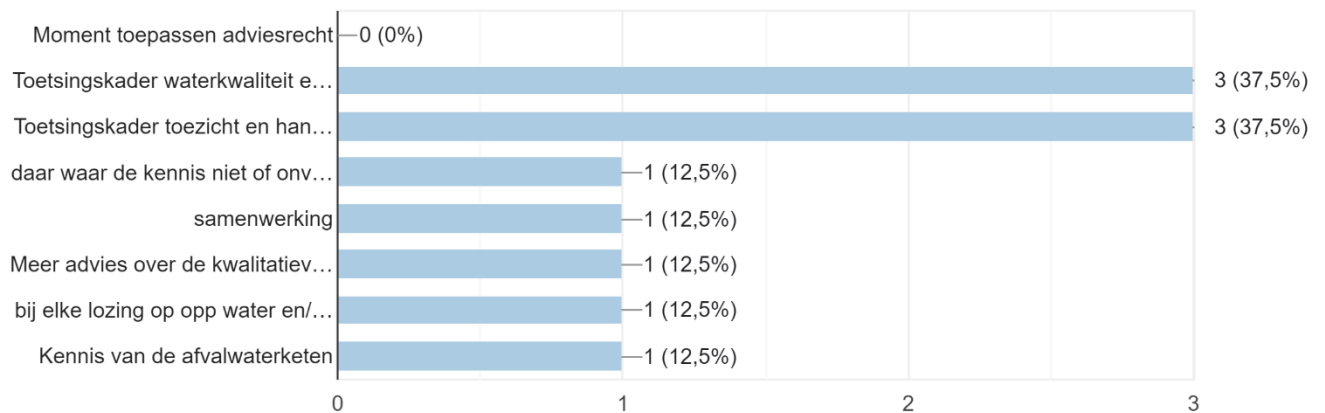
.

Voor een case ben ik nog in gesprek met RWS en OD. De geleverde input is constructief, maar formeel advies heb ik nog niet ontvangen. Ik heb daarom een neutraal antwoord ingevuld.

meerdere vragen meerdere antwoorden, deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden.

19. Op welk vlak is behoefte aan advies?

8 antwoorden

Met hierbij aantal reacties per adviesvlak

19b. Kun je vraag 19 toelichten?

6 antwoorden

nee

geen idee

Advisering resultaten Immissietoets bij indirecte samengestelde lozing van bedrijfsafvalwater op rijkswater

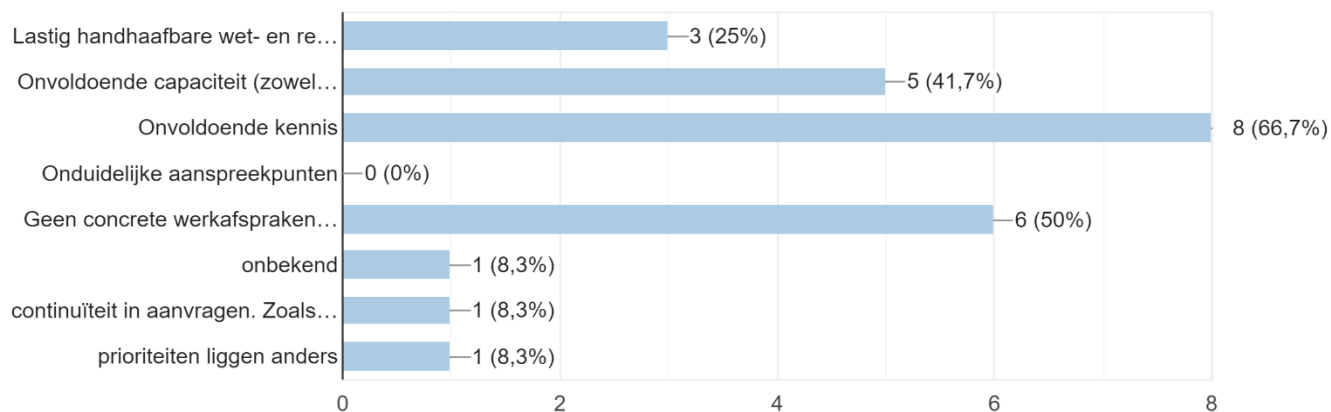
Vanwege de omvang van onze zuiveringen ontstaat er zelden een probleem bij "slecht" afvalwater. Daarom is er binnen HHD weinig afstemming/interesse/samenwerking op het gebied van afvalwater. Waterschappen met kleinere zuiveringen zijn meer bezig met indirecte lozingen.

-

Alleen als je inzicht hebt in de hele afvalwaterketen dan kun je een goed advies geven. Daar beschikken zowel waterschappen als omgevingsdiensten beide niet over. Zeker bij kritische lozingen kunnen de chemische processen in een riool- en transportstelsel immers een lozing op gemeentelijke riolering al dan niet mogelijk maken.

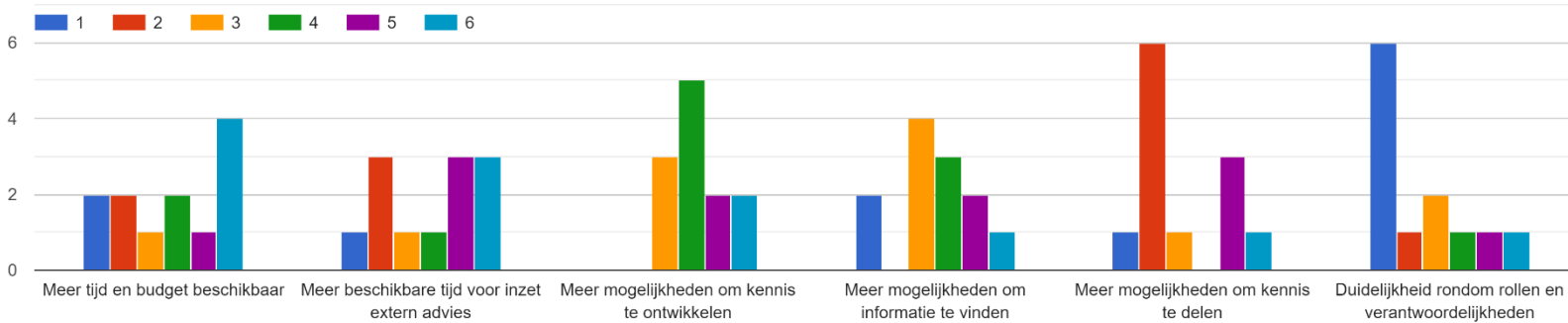
20. Welke knelpunten treden naar jouw mening in de praktijk op?

12 antwoorden

Met hierbij aantal reacties per knelpunt

21. Maak een rangschikking van 1 t/m 6 waarmee je het meest geholpen bent.

22. Heb je suggesties of ideeën voor het verbeteren van het uitvoeringsproces van bedrijfslozingen?

10 antwoorden

duidelijke werkafspraken voor zowel advisering vergunningen als toezicht.

Nee

Ik heb het idee dat de kennis er wel is en misschien werkt het proces ook wel, maar misschien weet ik dit niet. En aangezien alles door de riolering loopt, is dat wel raar

ik vind ze allemaal niet van toepassing, ingevulde waarden zijn dan ook niet correct

Duidelijkheid rondom rollen en verantwoordelijkheden

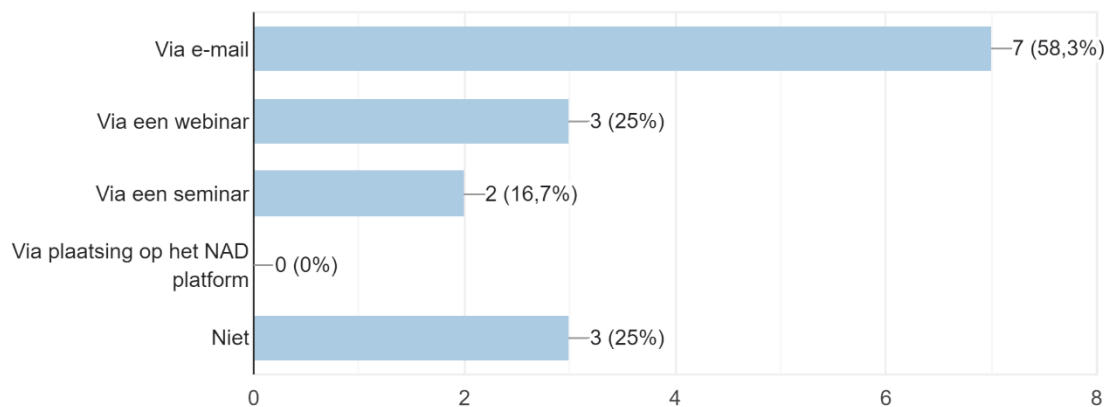
Externe advisering en regulering samenvoegen om in vast teamverband continuïteit in en toepassing van de materie te krijgen. Belangrijk is dat kennis aanwezig is en overdraagbaar is aan teamleden.

Meer prioriteren op de agenda van bestuurders. (al dan niet in combinatie met de heffing, waar mogelijk nog een flinke inkomstenbron ligt voor HHD)

duidelijke wetgeving, verkort informatie/advies overleggen waardoor processen sneller doorlopen kunnen worden.

24. Hoe wil jij de terugkoppeling van de resultaten ontvangen?

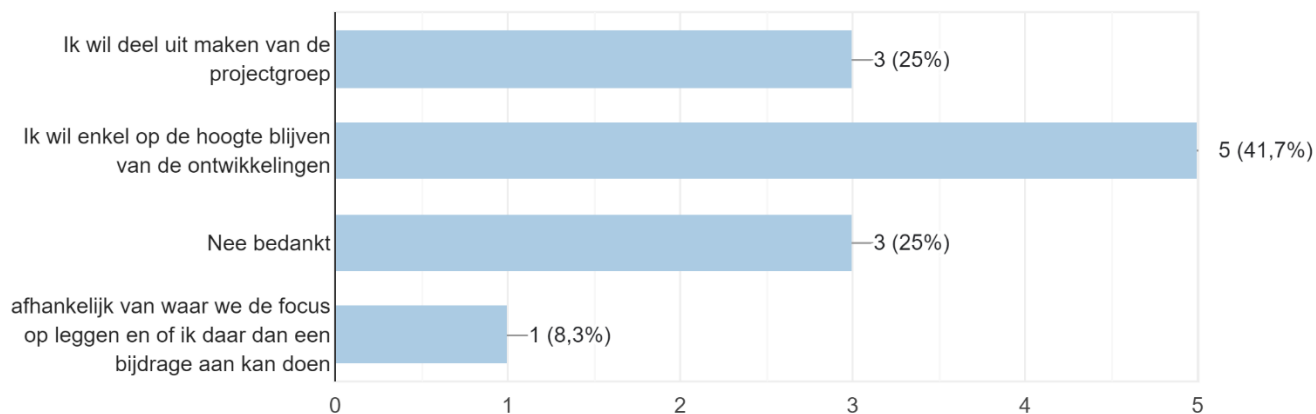
12 antwoorden

Met hierbij aantal reacties per terugkoppelmethode

25. In hoeverre zou jij willen deelnemen aan het vervolgproject?

12 antwoorden

Met hierbij aantal reacties deelnememethode